

**OPENINGSREDE 13 OKTOBER 2022:
SERIAL KILLERS: VERSLAafd AAN MOORDEN**

Deze toespraak handelt over de meest kwaadaardige boze wezens op aarde en dat zijn de seriemoordenaars. Allemaal lopen wij frustraties op in het leven. In onze contacten met andere mensen stuiten wij regelmatig op vervelende hinderpalen. Het zijn kleine of grote tegenslagen die wij moeten proberen een plaats te geven in het leven. Waar het kan, proberen we die tegenslagen enigszins te relativiseren. Hoe dan ook trachten we een positieve ingesteldheid te behouden naar de wereld toe en naar andere mensen. Dat is een deugdzaam levenselixir dat we niet willen inruilen voor bitterheid en rancune. Seriemoordenaars doen dat wel. Tegenslagen worden door hen opgeklopt en de schuldigen zijn sowieso de anderen. Vanuit hun groot ego en hun narcistische kwetsbaarheid ontwikkelen zij een groeiende haat tegen bepaalde mensen of groepen van mensen waarop ze zich fixeren. In de loop der jaren wordt die haat systematisch uitvergroot en omvat die uiteindelijk de ganse samenleving die als vijandig wordt ervaren. Hun ontkiemende haat neemt steeds grotere proporties aan. Uiteindelijk wordt het een dwanggedachte, zo ondraaglijk drukkend op hun gemoed dat ze nog slechts één verwachtingspatroon hebben, namelijk zich wreken voor al dat zogenaamde onrecht waar zij van vinden dat zij het slachtoffer zijn. Vanuit dat egocentrische gezichtsveld verklaren zij de oorlog aan de maatschappij.

Allemaal weten wij dat er seriemoordenaars bestaan. We kennen het woord, maar daarom niet de juiste invulling van wat dat precies betekent. 'Seriemoord' is een gemediatiseerd begrip met alle gevolgen van dien. Vele mensen vormen zich een beeld dat gebaseerd is op bijvoorbeeld een welbepaalde film die ze gezien hebben. Hannibal Lecter beschouwen zij dan als het prototype van de seriemoordenaar. Zij vergeten hierbij dat het om een thriller gaat die voor een groot stuk afwijkt van de realiteit. Hannibal wordt voorgesteld als een geniale man. Zo groeit de idee dat alle seriemoordenaars superverstandig zijn. Dit is een foutieve voorstelling. Er zijn er uiteraard die beschikken over een hoge intelligentie zoals Ed Kemper. Hij had een IQ van boven de honderdveertig. Toch blijven dit uitzonderingen. Het is evenmin zo dat jonge FBI-agenten op dergelijke zware jongens worden losgelaten om hen te ondervragen en op de rooster te leggen. Dit is een totaal fout beeld. De bedoeling van deze toespraak is het gemediatiseerde beeld van de seriemoordenaar naast ons neer te leggen en een meer wetenschappelijke schets te maken van dit verontrustend maatschappelijk probleem.

Het heeft geduurd tot in de jaren zeventig van de twintigste eeuw voordat het woord 'seriemoord' werd uitgevonden. Tot op het moment dat Robert Ressler, een vooraanstaand FBI-profiler, dit woord had uitgevonden, bestond er geen afzonderlijke aanduiding van dit soort misdadigers. Deze typische soort meervoudige moordenaars werden onder één noemer gerangschikt samen met de massamoordenaars. Dat was een weinig genuanceerde en op de keper beschouwd onjuiste benaming bij gebrek aan beter. Er bestaat immers een duidelijk verschil tussen deze beide soorten moordenaars. De massamoordenaars pleegt zijn feiten doorgaans in het openbaar. Hij heeft er geen probleem mee dat hij tijdens zijn publieke actie wordt herkend. Integendeel! Als iedereen kan zien tot wat hij in staat is, geeft dit hem een deugdzaam gevoel van belangrijkheid. Hoe meer publiciteit, hoe liever. Hij maakt er evenmin een punt van dat hij mogelijks zelf ter plaatse om het leven zal worden gebracht. Stiekem hoopt hij dat politiekogels hem definitief zullen stoppen. Als dit niet lukt, is het alleszins zijn intentie op dat ogenblik als apotheose van zijn dodende raid zelf zijn leven te beëindigen.

Hij wil dat zijn zinloos bestaan ophoudt, maar dan wel in glorie. Pas als zijn haat eindelijk geblust is door zoveel mogelijk mensen mee te nemen in de dood zal hij rust vinden. Daarom dat zelf sterven geen bezwaar is. Dat hij zich kan wreken op de samenleving geeft hem een extreme voldoening, temeer daar hij daarna toch niet meer kan gestraft worden omwille van zijn zelfgekozen dood. Misschien was zijn onopvallend kleurloos leven niet veel waard, maar zijn glorieuze dood daarentegen zal indruk maken. Een typisch voorbeeld is Hans Van Themsche. Na zijn moordende raid door Antwerpen waarbij hij zelfs een peuter, Luna genaamd, om het leven bracht, vroeg hij aan de politieman die hij ter plaatse ontmoette om hem dood te schieten. Uiteraard is aan die vraag geen gevolg gegeven. Dit is de enige reden waarom hij in leven bleef. Daardoor ook heeft hij zijn assisenproces gehad en werd hij gestraft.

Zoals gezegd is het pas in de jaren zeventig van de twintigste eeuw dat seriemoord werd beschouwd als een aparte categorie. In de laatste decennia van de twintigste eeuw kende de VS een aanzienlijke toename van het aantal moordenaars die met regelmatige tussenpauzes achtereenvolgens diverse slachtoffers om het leven brachten. Het is vooral vanuit wetenschappelijke hoek dat het verlangen ontstond naar een meer verfijnde indeling van de verschillende soorten meervoudige moordenaars. Van als de FBI-profiler Ressler het woord '*seriemoord*' had uitgedacht, werd dit soort moordenaar niet meer gecatalogeerd onder het containerbegrip '*massamoord*'. Een massamoordenaar is iemand die in een zeer kort tijdsbestek en meestal op één enkele plaats zoveel mogelijk mensen tegelijk doodt. Een seriemoordenaar daarentegen heeft een totaal ander groeiproces doorgemaakt. Hij gaat eveneens op een andere manier tewerk. Pas na een fantasievolle fase van inwendige voorbereiding zet hij op een bepaald moment de concrete stap naar de realiteit en de realisatie van zijn wensdromen. Getriggerd door een of andere erg frustrerende gebeurtenis, die voor de buitenwereld soms erg banaal kan lijken, gaat hij door het lint en pleegt hij zijn eerste moord. De inwendige spanning is geloosd waarna een tijdelijke pauze optreedt. Dit noemt men de afkoelingsperiode. Hij komt opnieuw tot rust en herneemt zijn dagdagelijkse activiteiten. Na een zekere tijd bereikt de toenemende drang om te doden weer een hoogtepunt. Omdat die spanning onhoudbaar wordt, begaat hij een volgende moord. Het wordt weer voor een tijdje kalm, maar wat opvalt is dat de intermezzo's tussen de verschillende moorden steeds korter worden. Ook wat dit betreft bestaat er een groot misverstand bij het publiek. Men vergeet dat er op deze algemene regel uitzonderingen zijn. Na Nieuwjaar zal er te Antwerpen een seriemoordenaar verschijnen voor het hof van assisen die tussen zijn eerste en zijn tweede moord een periode van vele jaren inactief is geweest als moordenaar. Het is pas bij zijn volgende moorden dat de stelregel dat de intervallen steeds korter worden kan worden toegepast. U zal willen begrijpen dat ik over deze zaak geen verdere details geef omdat ik er als burgerlijke partij bij betrokken ben en het proces nog moet gevoerd worden. Wel kan gesteld worden dat eens een seriemoordenaar volop actief is hij verslaafd raakt aan doden. Zijn verslaving gelijkt wat op andere vormen van verslaving en zeker op die van een verstokte druggebruiker. Zijn dosis moet steeds vlugger worden toegediend en hij wordt er ook steeds afhankelijker van. Er ontstaat een zekere gewenning waardoor de dosis hoeft verhoogd te worden. Omdat ze steeds vlugger uitgewerkt is, zal hij in steeds kortere periodes een nieuwe dosis nodig hebben.

Toen het woord '*seriemoord*' door Ressler werd uitgevonden gaf hij ook een definitie van deze soort moord. Een seriemoordenaar omschreef hij als iemand die minstens drie verschillende levensdelicten pleegt op drie verschillende plaatsen en op drie diverse momenten. In de loop der jaren bleek deze definitie te eng te zijn. Het kan immers gebeuren dat een dader reeds na zijn tweede moordaanslag wordt gevat. Daardoor krijgt hij geen kans om nog een derde feit te plegen. Nochtans was dat zijn bedoeling. Dit betekent dat hij gezien vanuit dat intentioneel standpunt wel degelijk kan beschouwd worden als een volwaardige seriemoordenaar.

Als men hem niet had kunnen vatten, was hij ongetwijfeld doorgeslagen. Het is op basis van deze vaststelling dat gedurende een internationaal congres in 2005 in de VS beslist werd om het begrip 'seriemoord' te verruimen. Vanaf nu zou men van seriemoord spreken wanneer een dader minimaal twee levensdelicten heeft gepleegd op twee verschillende plaatsen en op twee verschillende momenten. Dit is de reden waarom Ronald Janssen als een seriemoordenaar kan gekwalificeerd worden. Hetzelfde geldt voor Kim De Gelder.

Naar het einde toe van de twintigste eeuw namen voornamelijk in de Verenigde Staten de seriemoorden aanzienlijk toe. Daardoor ontstond maatschappelijke onrust. Dat ongenoegen drong door tot de leidende politici van dat ogenblik. Zij konden niets anders dan inpikken op de verzuchtingen van de samenleving en proberen het probleem grondig aan te pakken. Dit is de reden waarom de topspecialisten van de FBI naar diverse gevangenisstraffen in de VS gestuurd werden om met veroordeelde seriemoordenaars te gaan praten en een beter zicht te krijgen op hun persoonlijkheid. Daarvoor werden zelfs executies uitgesteld. Deze uitgebreide ondervragingen waren bijzonder leerzaam. Men kreeg een veel gedetailleerder en genuanceerder inzicht in deze materie, die nooit eerder grondig onderzocht was. De FBI-agenten zaten met vele vragen. Hoe kan het dat een schijnbaar doorgewone mens zich ontpopt tot een levensgevaarlijke seriemoordenaar? Wat is de impact van hun opvoeding of het gebrek ervan? Hoe verliepen de kinderjaren van toekomstige seriemoordenaars? Wat was hun relatie met hun ouders als ze die tenminste gekend hebben? Wat is de oorzaak van hun hechtingsproblematiek? Hoe is hun verder leven verlopen en hoe komt het dat ze op een bepaald moment uitgroeiden tot levensgevaarlijke mensendoders? Eindelijk kregen de wetenschappers een duidelijk beeld op de afwijkende persoonlijkheid van deze aartsgevaarlijke misdadigers.

Het is in die periode en op basis van die nieuwe ervaringen dat Roy Hazelwood, die een vooraanstaand FBI-profiler was, op het idee kwam om de seriemoordenaars in te delen in twee hoofdcategorieën. Enerzijds de georganiseerde seriedoders en anderzijds de ongeorganiseerde. Het kan een louter theoretische denkoefening lijken, maar dat is het zeker niet. Op basis van die indeling konden de speurders die concreet op zoek waren naar een bepaalde seriemoordenaar al een deel van de verdachten schrappen van de lijst die werd opgesteld in het kader van het onderzoek. Beide soorten seriedoders hebben immers een totaal apart profiel. Georganiseerde seriemoordenaars maken een vrij lange rijpingsfase door. In die periode, die heel dikwijls al in de kindertijd of de puberteit begint, fantaseren zij overdadig veel. In hun geest kneden zij een welbepaald type slachtoffer dat zo goed mogelijk overeenstemt met hun fantasmen. Een typisch voorbeeld is Ted Bundy. Het is een gewezen student in de rechten. Zijn opleiding situeert zich aan de universiteit van New York. Hij werd op een bepaald moment verliefd op een mooi meisje. Hij kon ze helaas niet krijgen waardoor hij diep geraakt was. Zo ontstond er een grote haat die hij afreageerde door gelijkaardige jonge meisjes te doden die aan datzelfde profiel voldeden. Het is duidelijk dat zijn slachtoffers surrogaten waren van de vrouw die hij zo had vereerd en waarop hij zich wou wreken omdat hij ze niet kon veroveren. Een georganiseerde seriemoordenaar zal zeer grondig overdenken hoe hij tewerk zal gaan. Hij heeft doorgaans ook zijn moordwapen bij zich. De meesten doden trouwens liefst op zeer korte afstand. Dan kunnen ze de reacties van hun slachtoffer beter in zich opnemen. Het lezen van hun angst in hun ogen geeft hen een grote voldoening. Zij geven de voorkeur aan een mes of een dolk, zo niet aan een touw waarmee zij het slachtoffer zullen wurgen. Zeer uitzonderlijk zal een dergelijke seriemoordenaar van op afstand doden met een vuurwapen. Dit soort seriemoordenaar zal zijn wapen ook niet op de plaats van de misdaad achterlaten. Als dit toch gebeurt, is het haast altijd omdat hij tijdens zijn werkzaamheden is opgeschrikt. Hij sloeg in paniek en vluchtte halsoverkop. In de verwarring van dat moment vergat hij zijn wapen mee te nemen of verloor hij het op de plaats delict. In de periode van 9 april tot 7 mei 1991 werden vier prostituees vermoord in het Weense woud. Onder een van de slachtoffers werd een vingertopje van een kunstleerschoen teruggevonden.

Het wijst erop dat de dader omzichtig is tewerk gegaan. Hij had handschoenen aangedaan om geen vingerafdrukken na te laten. Het is een bewijs van zijn planmatige werkwijze. Het toont alleszins aan dat over zijn misdrijf op voorhand was nagedacht. Deze dader, namelijk Unterweger, die de grootste seriemoordenaar van Oostenrijk is, behoort dus duidelijk tot deze ondercategorie.

De tegenhanger van de georganiseerde seriemoordenaar is diegene die ongeorganiseerd tewerk gaat. Het toeval speelt hierbij een grote rol. Een dergelijke dader ontmoet bijvoorbeeld toevallig een mooie dame met een indrukwekkende boezem. Zijn fantasie slaat helemaal op hol. Hij kan zich niet meer beheersen en beslist op dat moment om tot verkrachting en doding over te gaan. Hij was dit op voorhand niet van plan en heeft er ook niet over nagedacht. Meestal gebruikt zo iemand een wapen dat hij ter plaatse vindt. Het gaat dan om een stuk steen of een stuk hout. Omdat dit voorwerp voor hem weinig betekenis heeft zal hij het ook na de feiten ter plaatse achterlaten. Hij gaat heel impulsief tewerk en begaat daarom grote fouten. Er zullen heel wat sporen overblijven die nuttig zijn in het kader van het onderzoek. Dit soort dader zal zich, nadat zijn lusten bevredigd zijn, zo vlug mogelijk van de delictplaats verwijderen. De feiten zijn voorbij en wat gebeurd is, is gebeurd. Hij herneemt zijn dagelijks leven.

Een georganiseerde seriemoordenaar integendeel, zal aandacht besteden aan wat in de media verschijnt over zijn misdrijf. Is er al enig spoor naar hem toe gevonden? Zijn er al dan niet getuigen die hem hebben opgemerkt? Voor dat alles heeft hij grote interesse. Heel dikwijls zal hij ook nota's nemen van zijn misdrijven. Hij klasseert de moorden in mappen en laat ze achter in zijn computer. Als bij hem in het kader van het gerechtelijk onderzoek een huiszoeking wordt gedaan, vindt men deze mappen en kunnen die als bewijs tegen hem gebruikt worden. Dit was het geval met Kim De Gelder. Alle gegevens van zijn eerste moord had hij bewaard en mooi gerangschikt in zijn computer. Juist daarom kon de link gelegd worden tussen zijn eerste moord op de boerin in Vrasene en de massamoord die hij pleegde in de crèche te Dendermonde. De Gelder is trouwens het prototype van de georganiseerde seriemoordenaar. Hij bereidde alles minutieus voor. Hij liet zelfs T-shirts drukken in het buitenland die hij dan gebruikte om zich uit te geven als een bediende van de watermaatschappij. Dit was zijn methode om bij zijn slachtoffer binnen te geraken. Het zijn vooral zijn eigen genomen nota's die hem de das hebben omgedaan. Samuel Little, die aanzien wordt als de meest actieve seriemoordenaar ooit van de VS, was een behoorlijk goede schilder. Zesentwintig van de drieënnegentig slachtoffers waaromtrent hij bekentenissen aflegde, had hij geportretteerd. Aan de hand van die schilderijen kon men de moorden die hij pleegde op deze slachtoffers reconstrueren. Er is zelfs één cold case opgelost aan de hand van een portret dat hij van het slachtoffer had gemaakt. De niet-georganiseerde seriemoordenaar neemt geen nota's. Dat interesseert hem allemaal niet. Het is duidelijk dat er dus een groot onderscheid bestaat tussen deze beide ondercategorieën.

Parallel met de uitvinding van het woord '*seriemoord*' en de indeling in georganiseerde en niet-georganiseerde seriemoordenaars ontstond er ook een nieuw beroep, namelijk dat van profiler. Profilers zijn wetenschappers die een psychologisch profiel opstellen van een onbekende dader. Let wel: een profiler gaat nooit concreet op zoek om de dader te vinden en te vatten. Dit is het werk van de speurders. Wat hij doet is de voornaamste kenmerken noteren die van toepassing zijn op de dader van een reeks moorden die zijn gepleegd en die bepaalde identieke kenmerken vertonen. Profilers trachten de persoonlijkheid van de dader te doorgronden en alle nuttige kenmerken te ontleden en te noteren. Een profiler zal ook veel aandacht besteden aan de details van de nagelaten sporen op en rond het lichaam van het slachtoffer. Sporen spreken een eigen taal. De profiler verstaat deze en zal uit die elementen de nodige en nuttige conclusies trekken. De gegevens van de autopsie zijn hierbij ook belangrijk.

Een simpel voorbeeld. Unterweger doodde al zijn slachtoffers met een wurgtouw dat hij maakte van de beha van elk van zijn slachtoffers. Hij legde daarbij een heel speciale knoop die hij kon lossen en aantrekken. Wat leerde deze typische gedraging? Het ging hier duidelijk om een seksueel geobsedeerd sadistisch moordenaar. Door de aangebrachte lus en de wurgkoord die heen en weer kon bewegen, kon hij tijdens het wurgen de koord wat lossen maken op het moment dat het slachtoffer bijna dood was. Daardoor werd de zuurstoftoegang weer mogelijk. Het slachtoffer kon bekomen en even later trok hij het snoer opnieuw aan. Zo kon hij de doodstrijd van het weerloze slachtoffer verlengen, wat uiteraard wijst op zuiver sadisme. Het is precies omdat hij altijd hetzelfde ritueel gebruikt, namelijk een speciaal wurgtouw dat men met zekerheid kan zeggen dat de reeks moorden die in het Weense woud werden gepleegd net zoals de moorden die hij tijdens een reis in de Verenigde Staten pleegde in dat continent door eenzelfde dader werden gepleegd.

Roy Hazelwood, waar ik ontzettend grote bewondering voor heb, is één van de topspecialisten van de FBI. Hij is helaas voor een paar maanden gestorven en dit op een ogenblik dat ik hem de opdracht wou geven om in een moord, waarvan het slachtoffer al tien jaar spoorloos is, een profielonderzoek te doen. Deze top profiler gaf jaren terug twee uiteenzettingen van drie dagen in ons land. Ik had het grote geluk deze driedaagse tot tweemaal toe te mogen meemaken. De tweede maal dat hij naar België kwam, had ik kunnen bekomen dat zijn driedaags uiteenzetting werd gericht op advocaten en magistraten. Spijtig genoeg was de timing fout. Magistraten kunnen een subsidie krijgen om dergelijke studiereeksen te volgen. De sessies situeerden zich op het einde van het jaar waardoor de subsidies uitgeput waren en er spijtig genoeg weinig magistraten de uiteenzettingen hebben gevolgd. Ik heb zelden zoveel geleerd in zo weinig tijd. Ik wil het hier even hebben over een voorbeeld dat hij gaf van een seriemoordenaar die voor één keer geen psychopaat was. Die stak zijn slachtoffers dood met diverse messteken. Dat hij woedend was, bleek uit de overkill. Gans het lichaam van zijn slachtoffer was immers doorstoken met een mes. Het wijst erop dat hij zijn woede niet kon beheersen. Naderhand echter had hij spijt van wat hij gedaan had. Hij plakte telkens op iedere wonde een pleistertje. Uiteraard is dit totaal zinloos gezien het slachtoffer al overleden was. Het maakt echter duidelijk dat we hier niet te doen hebben met een pure psychopaat. Deze man pleegde een gruweldaad, maar had blijkbaar achteraf spijt. Hij wou een en ander goedmaken ook al was het maar symbolisch. Het is aan de hand van dergelijke details dat een profiler een schets maakt van de persoonlijkheid van de dader waarnaar de politie op zoek is. Hierbij zal hij ook veel aandacht besteden aan het gebruikte ritueel.

Een ritueel bestaat uit al die daden die de dader heeft gesteld, maar die niet strikt noodzakelijk zijn om een mens te doden. Het zijn daden die hij ter plaatse stelt op dwangmatige wijze en die uiting geven van de fantasmen die hij in zijn hoofd heeft en die hij soms jarenlang een bepaalde vaste vorm heeft gegeven. Als een seriemoordenaar op de plaats van het misdrijf een boodschap nalaat, wat alweer een onderdeel is van zijn ritueel handelen is dit een geschenk uit de hemel voor de speurders en de profilers. Aan de hand daarvan kan men veel gemakkelijker nagaan wat voor een persoonlijkheid die doder heeft. Een voorbeeld is David Bercowitz. Hij werd *the Son of Sam* genoemd.¹ Hij doodde al zijn slachtoffers van op afstand. Hij gebruikt hiervoor een handvuurwapen. Hij liet soms brieven na op de plaats van de feiten. In een van die brieven schrijft hij letterlijk: *"Ik voel mij een buitenstaander. Ik zit op een andere golflengte dan andere mensen. Ik ben geprogrammeerd om te doden."* Hij was inderdaad letterlijk en figuurlijk een buitenstaander. Hij hoorde eigenlijk niet tot de samenleving die zijn grote vijand was. Het feit dat hij zich geprogrammeerd vindt om te doden, bewijst dat hij verslaafd is aan doden. In een andere brief schreef hij: *"Ik ben het monster."*² Hij beseft dus duidelijk hoe afwijkende zijn persoonlijkheid is. Hij ondertekent zijn brief trouwens niet *"Met hoogachting"*, maar *"Met moordachting"*.³ Daaronder schrijft hij dan: *"Mister Monster."*⁴

In de inleiding van zijn brief schrijft hij: *"U heeft mij erg gekwetst door mij een vrouwenhater te noemen. Dat ben ik niet. Ik ben een monster. ... Ik ben een rotkind."*⁵ Hier ziet men duidelijk dat zijn haat niet alleen tegen de samenleving, maar ook tegen zichzelf gericht is. Hij veracht zichzelf, maar ook de politiediensten. Hij schreef trouwens in een van zijn brieven: *"Politie: ik zal jullie blijven achtervolgen met deze woorden: ik kom terug! Ik kom terug! Te interpreteren als – pang, pang, pang – auw."*⁶ Het is uiteraard de politie die hem achtervolgt, maar hij draait de rollen om en doet alsof hij de politie achtervolgt.

Vele seriemoordenaars die steeds meer verslaafd worden aan doden, worden op een bepaald ogenblik roekeloos. Omdat het hen tot dan toe gelukt is uit de handen van justitie te blijven, worden ze overmoedig. Daarom dagen zij de politie uit. Ze zijn immers overtuigd dat zij niet gevat zullen worden. Toch is het precies daardoor dat zij fouten begaan en uiteindelijk toch gevat kunnen worden. In die fase gaan velen van hen de politie uitdagen. Zo schreef onder meer Carmine Calabro, die na tal van onbekende slachtoffers te hebben gedood uiteindelijk op het dak van een appartementsgebouw in The Bronx zijn buurmeisje vermoordde *"Fuck you"*. Deze woorden had hij op haar buik neergeschreven met haar eigen stift. Op de binnenkant van haar dijen schreef hij: *"Jullie zullen me toch niet kunnen pakken."* Hier zie je duidelijk hoe uitdagend dergelijke seriemoordenaars tewerk gaan vanuit dat overmoedig gevoel van *"Ik ben jullie te slim af en daardoor kunnen jullie mij niet pakken."*

Haatboodschappen zijn zeer interessant om te ontleden. Toen de bendeleden van Manson Sharon Tate vermoordden, brachten ze haar om met tal van messteken. Hopkins, een van de leden van de bende, doopte een handdoek in de actrice haar bloed. Daarmee schreef zij op de muur in grote letters *"Varkens"*. Uit deze woorden bleek duidelijk welke haat deze marginale sekte koesterde tegen vooraanstaande rijke mensen uit de samenleving.

Een nog grovere vorm van uitdagen vindt men terug bij sommige seriemoordenaars die wanneer de politie naar hen op zoek is, gaan informeren hoever het onderzoek gesteld is. Ed Kemper is daar een voorbeeld van. Deze man, die zoals ik reeds meldde een IQ had van meer dan honderdveertig, had de lef om zich te integreren in het café waar de politiemensen samenkwamen die naar hem op zoek waren. Hij sloot met hen vriendschap en kwam zo op sluwe wijze te weten hoever het onderzoek naar hem gesteld was. Hij had de onmetelijke lef om zelfs een relatie te beginnen met de dochter van de hoofdcommissaris die de ploeg leidde die op zoek was naar Kemper. Hij werd bij de hoofdcommissaris thuis uitgenodigd om te eten. Daar genoot hij uiteraard intens van. Langs zijn neus weg stelde hij voorzichtige vragen over het onderzoek en genoot hij van de details die de hoofdcommissaris loste, niet wetende dat hij met de gezochte moordenaar aan tafel zat. Unterweger, zoals reeds gezegd de grootste seriemoordenaar van Oostenrijk, had nog een ander systeem bedacht. Hij gaf zich uit voor journalist. Hij ging de hoofdcommissaris, die naar hem op zoek was samen met een ganse ploeg politiemannen, interviewen op zijn kantoor. Daardoor kwam ook hij tal van informatie te weten die behoorde tot het geheim van het onderzoek, maar die de commissaris uit sympathie voor deze geëngageerde journalist aan hem prijs gaf. Deze voorbeelden tonen aan hoe sluw seriemoordenaars zijn en hoe voorzichtig men moet zijn als men met hen omgaat.

Graag wil ik in vogelvlucht nog enkele nuttige wetenschappelijke aspecten van seriemoord met u bespreken. Wat ik u nog wil meegeven is het onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke seriemoordenaars. Mannelijke seriemoordenaars hebben dikwijls een seksueel motief. Zij zijn uit op seks en zullen hun slachtoffers dan ook seksueel misbruiken. Vrouwelijke seriemoordenaars hebben het vooral op geld gemunt. De bekendste Nederlandse seriemoordenaar is *Goeie Mie*. Zij heeft deze lieflijke naam te danken aan het feit dat zij zich jarenlang inzette voor haar burens en mensen in nood hielp.

Zij is echter verbitterd geraakt doordat slechts drie van de twaalf kinderen die ze op de wereld bracht het overleefd hebben. Zij leefde in de eerste decennia van de negentiende eeuw. Toen volgde de ene pandemie de andere op. De cholera werd opgevolgd door tyfus en andere kwalen zoals roodvonk. Er stierven vele kinderen. De ouders van Mie hadden met grote kindersterfte te maken. Ze kregen een tweeling die al na een week overleed. Hun oudste zoon bleef in leven, maar hun vierde kindje overleed al toen het vier maanden oud was. Het daaropvolgende dochttertje bleef slechts vijf jaar in leven en Mie was uiteindelijk het zesde kind. Na haar werden in het gezin nog zes andere kinderen geboren waarvan er ook drie stierven. Ook in het gezin dat Mie later zelf stichtte, overleefde slechts een van haar eerste zeven kinderen. In totaal kreeg zij negen kinderen waarvan slechts een derde in leven bleef. Dat heeft Mie gekraakt. Ze werd bitter en begon te moorden. Oorspronkelijk was dit uit geldnood, maar uiteindelijk werd ze verslaafd aan moorden. Zij doodde eerst leden van de schoonfamilie. Daarna breidde zij haar dodentocht uit tot rechtstreekse familieleden en ook tal van burens moesten eraan geloven. Allen stierven zij de gifmoord. Mie had een winstgevende methode gevonden om haar welstand te verhogen. In die tijd kon men een levensverzekering afsluiten op het hoofd van een derde die daar dikwijls zelf niet eens van op de hoogte was. Als die persoon dan stierf, kreeg diegene die de levensverzekering had aangegaan ook de uitbetaling. Om die reden heeft zij ongeveer haar ganse buurt omgebracht tot zij uiteindelijk dankzij een snuggere arts, die door twee van zijn patiënten die ook vergiftigd waren door Mie, werd geraadpleegd. Hij diende een strafklacht in. Na een diepgaand onderzoek werd ze tot levenslang veroordeeld. Het is opvallend dat vrouwelijke seriemoordenaars geen seksueel motief hebben. Ze zijn soms wel ontzettend sluw om mannen hun bezittingen in handen te krijgen en ze daarna te vermoorden.

Een typisch voorbeeld daarvan is Belle Gunness. Ze is een gevaarlijke seriemoordenaress, maar gelieve Gunness niet te verwarren met Belle Perez want dat is een niet-gevaarlijke zangeres. Gunness lokte de ene man na de andere naar haar toe. Daarvoor plaatste ze advertenties in de krant. Om de gepaste mannen te kunnen selecteren en zeker te zijn dat ze de financieel sterke mannen aantrok, was haar aankondiging dat ze op zoek was naar een ernstige man met een zeker kapitaal om dat kapitaal aan het hare toe te voegen en samen een gelukkig leven te leiden. In die tijd hadden weinig mensen een krant. Dus door haar krantenadvertenties had ze al een eerste selectie doorgevoerd. Telkens die mannen bij haar kwamen wonen, werden ze gepluimd en daarna vermoord. Op een bepaald moment moet het toch te warm onder haar voeten geworden zijn want zij vreesde dat men haar op het spoor was. Wat deed ze dan? Zij had haar drie kinderen in de woning opgesloten. Dat doet mij trouwens denken aan een Franstalige assisenzaak waarin ik de slachtoffers heb bijgestaan en waar die vrouw ook haar drie kinderen levend verbrand heeft in de woning terwijl zij stond te lachen. Het is een typisch voorbeeld van een Medeamoord. De vrouw die haar kinderen doodt om haar partner te treffen. Wel, Gunness is een gelijkaardig type, maar dan wel een seriemoordenaress. Het was haar intentie haar huis in brand te steken om alle sporen van haar uit te wissen. Ze ging snugger tewerk want voor één keer heeft zij een vrouw onthoofd en niet een man vermoord. Waarom deed zij dat? Omdat zij de indruk wou wekken dat ze zelf was omgekomen in de brand van haar woning. Ze onthoofdde dus de vrouw en legde haar lichaam in het huis dat ze in brand stak. Uiteraard moest dat onbekend slachtoffer onthoofd zijn want moest het hoofd aanwezig zijn, dan had men vrij vlug kunnen zien dat het niet om Gunness ging, maar om een andere persoon. En het toppunt van sluwheid was dat wanneer het huis afgebrand was zij haar eigen kunstgebit in de as legde. Totale misleiding want daardoor dachten de speurders dat zij inderdaad omgekomen was in die huisbrand. Ondertussen had zij het hazenpad gekozen. Men heeft van haar nooit nog iets gehoord en wie weet waar ze naartoe getrokken is. Haar echtgenoot heeft wel het gelag betaald. Hij werd vervolgd voor moord en brandstichting. Uiteindelijk werd hij voor de moord vrijgesproken, maar voor de brandstichting werd hij veroordeeld tot een gevangenisstraf van eenentwintig jaar.

Dit alles om te zeggen hoe sluw seriemoordenaars kunnen tewerk gaan om de speurders en dus ook de ganse samenleving op een verkeerd been te zetten.

Mevrouw Guinness heeft ook een mannelijke tegenhanger die op dezelfde manier partners lokte om ze te kunnen doden uit geldgewin en dit is Landru. Hij had een buitenverblijf in Frankrijk. Hij lokte de vrouwen daarheen. Vanuit Parijs vertrok hij met hen, maar hij kwam telkens alleen terug. Alleen ging hij zo lichtzinnig tewerk dat hij elke verplaatsing nauwkeurig noteerde waardoor de speurders uiteindelijk konden zien dat hij telkens met een vrouw vertrok, maar met een enkel reisticket terugkeerde. Landru had dus ook een louter financieel motief. Hoogstwaarschijnlijk verbrandde hij zijn slachtoffers in zijn kachelkje. Alleszins is dit bewaard en staat het in een museum in Parijs. Hij heeft echter nooit willen toegeven wat hij met zijn slachtoffers deed. Zijn eigen advocaat die hem vergezelde naar de guillotine vroeg hem: *"Zou u mij alstublieft willen zeggen wat u met uw slachtoffers gedaan heeft? Dit is een kleine gunst die ik u vraag als tegenprestatie omdat ik u zo lang en zo goed heb bijgestaan."* Waarop Landru koel antwoordde: *"Sorry meester, dat gaat niet want dit is mijn geheim en dat neem ik mee naar de overkant."* En dit om maar te zeggen dat ook de advocaat niet altijd van alles wat zijn cliënt gedaan heeft of niet gedaan heeft op de hoogte is.

Ik wil thans nog enkele nuttige conclusies trekken. Als eerste punt onderstreep ik nog eens de grote gevaarlijkheid van seriemoordenaars. Door het feit dat iedereen zich kandidaat-slachtoffer voelt, is de maatschappelijke onrust in de regio waar een seriemoordenaar actief is zeer groot. Er ontstaat een angstpsychose en op basis daarvan gaat de verontruste bevolking de politie beschuldigen dat zij hun werk niet goed doen, terwijl ze soms ontzettend hard hun best doen om zo'n seriemoordenaar op het spoor te komen. Misschien herinnert u zich nog de sniper van Washington. Het is jaren geleden, maar die seriemoordenaar, die trouwens wat vrij uitzonderlijk is zijn misdaden pleegde samen met een hulpje, die zijn neef was, heeft een lange periode Washington en omgeving onder druk gezet door zijn slachtoffers te zoeken aan tankstations. Hij schoot hen dood van op afstand terwijl ze aan het tanken waren. Op de duur durfde bijna niemand nog een tankstation bezoeken. Daardoor ontstond een nieuwe gelegenhedsjob. Bepaalde mensen vroegen grote sommen om in de plaats van de verontruste burgers in de benzinstations hun wagen vol te tanken. De politie zocht met man en macht naar dit duo, maar uiteindelijk was het een snuggere vrachtwagenchauffeur die hen heeft aangegeven op het ogenblik dat hij ze allebei in hun wagen zag liggen slapen. Wekenlang werd het nieuws beheerst door de klopjacht op dit seriemoordenaarsduo. Zelfs in België begon men in die periode de nieuwsuitzendingen met het weergeven van de stand van dit Amerikaans onderzoek.

Daarbij aansluitend wil ik benadrukken hoe belangrijk het is te investeren in wetenschappelijke studie en daarmee bedoel ik vooral profiling. Zoals gezegd zullen de profilers de dader niet concreet aanwijzen, maar ze maken wel een robotfoto van zijn persoonlijkheid. Dit vergemakkelijkt het voor de speurders om hen uiteindelijk toch te kunnen vatten. Al decennialang heb ik ministers van Justitie proberen te overtuigen dat zij budget moeten voorzien voor het opleiden van profilers gezien dat zo belangrijk is. Zo heb ik ooit Stefaan DE CLERCK die raad gegeven. Een jaar later vroeg ik aan hem: *"Is er nu al beslist wie er gaat opgeleid worden in Amerika in Virginia in het opleidingscentrum van de profilers?"* Waarop hij mij antwoordde: *"Neen, men is er nog niet uit of het iemand van de politie, van de rijkswacht of van de gerechtelijke politie mag zijn."* Het was nog de tijd dat deze diensten gescheiden waren. Eindelijk ziet men dit nu in en wordt er toch meer werk van gemaakt om wetenschappers op te leiden die hun steentje kunnen bijdragen in het onderzoek naar seriemoordenaars.

Een volgend punt is dat er nog meer samenwerking moet komen tussen politiediensten. In de VS, waar de meeste seriemoordenaars voorkomen, heeft men decennialang geen samenwerking gekend tussen de honderden politiediensten van de verschillende staten. De seriemoordenaars maakten daar op handige wijze misbruik van. De gevaarlijkste zijn immers de rondreizende seriemoordenaars. Een typisch voorbeeld daarvan is Earle Nelson die uiteindelijk 22 oudere vrouwen vermoordde. Hij had een simpele modus operandi. Wat deed hij? Ik noem hem de 'wandelende' seriemoordenaar. Hij stopte ergens in een stad en wandelde rond tot hij een woning vond waar een bordje voor het venster stond 'kamer te huur'. Hij belde aan, gaf zich uit voor een geïnteresseerde kandidaat-huurder en liet zich in de woning rondleiden tot op de kamer die te huur was. Intussen keek hij aandachtig rond en informeerde hij of de dame alleen woonde. Zo ja, was hij gerust. Ze bracht hem nietsvermoedend naar de kamer die ze verhuurde. Uiteraard stond daar een bed. Meer had hij niet nodig om te verkrachten en te doden. Na elke moord vertrok hij en verliet de staat waarin hij zijn moord gepleegd had. In de aanpalende staten wist men van die moord niets af en dus kon hij opnieuw beginnen. Vandaar ook dat de rondreizende seriemoordenaars diegenen zijn die het moeilijkst te vatten zijn. Pas op, ook vandaag wordt het gebrek aan samenwerking tussen politiediensten nog misbruikt door seriemoordenaars. Denk aan Dutroux. Hij ontvoerde aan zee An en Eefje, waarna ze in zijn kelder in Wallonië werden opgesloten. De Bende van Nijvel pleegde na elkaar een dodelijke overval in Franstalig België en dan kort daarna in de Delhaize van Aalst. Ook zij hebben er rekening mee gehouden dat er geen samenwerking bestond tussen een politiekorps in Franstalig België en in het Nederlandstalig gedeelte. Men mag niet vergeten dat seriemoordenaars niet gehinderd worden door landsgrenzen. Fourniret is zowel actief geweest in Frankrijk als in Franstalig België. Hij kocht een oud kasteel op en bekwam daardoor een zeer groot territorium waarin hij zijn slachtoffers kon begraven nadat hij hen misbruikt had. Dat het loont om als rondtrekkende seriemoordenaar uit de handen van justitie te blijven bewees Samuel Little. Hij is vijfendertig jaar actief geweest met moorden. Hij pleegde zijn feiten in negentien verschillende Amerikaanse staten. Het heeft vele jaren geduurd voor men hem voor zijn moorden op het spoor kwam. Intussen was hij wel tal van keren veroordeeld voor diverse andere misdrijven.

Een ander belangrijk punt is dat seriemoordenaars vooral kwetsbaar worden wanneer zij stoppen met onbekenden te doden, maar op een bepaald moment overschakelen op het doden van bekenden beginnen om het leven te brengen. Ik heb dit meegemaakt in de zaak van Ronald Janssen waar ik burgerlijke partij was en optrad voor de familie van de ouders en broer van Annick Van Uytsel. Wanneer hij Annick vermoordde, kon hij gerust zijn. Hij kende haar niet en kende zelfs niemand uit haar omgeving. Hij zou wellicht nooit ontdekt zijn indien hij op een bepaald moment niet verliefd geworden was op zijn buurmeisje en tezelfdertijd een grote haat koesterde tegenover haar vriend. Door hen samen te vermoorden heeft hij natuurlijk een belangrijke stelregel voor seriemoordenaars met de voeten getreden en dit is dat je geen bekenden mag vermoorden omdat anders het risico te groot is dat men u op het spoor komt. Dit dossier heb ik grondig gelezen als burgerlijke partij. Ik vraag mij nog altijd af of Janssen niet in Duitsland en zelfs in de Scandinavische landen slachtoffers heeft gemaakt. Er waren aanwijzingen in die richting, maar het onderzoek heeft dit niet hard kunnen maken.

Thans wil ik nog een woord zeggen over een aparte groep seriemoordenaars en dat zijn de medische seriemoordenaars. Dat zijn de enige serial killers die zich kunnen veroorloven bekenden te doden gezien het om hun eigen patiënten gaat. Zij zitten op dat punt in een bevoorrechte situatie. Ze bouwen een vertrouwensband op met hun patiënten en op een bepaald ogenblik beslissen zij hetzij uit heerszucht of eerezucht hun macht te tonen door hun patiënten te doden. Soms gaat het om oude mensen die zij vervelend vindend en die zij op een bepaald ogenblik kotsbeu zijn.

Het gebeurt ook dat het gaat om verpleegkundigen of artsen die een soort medelijden ontwikkelen voor de extreem lijdende mens en die uit hun lijden willen bevrijden. Dit was zeker nog het geval voordat de euthanasiewet in België tot stand is gekomen. Ik heb voor het hof van assisen te Antwerpen een verpleegkundige bijgestaan die haar tante Angèle gedood had met een inspuiting om haar uit haar lijden te bevrijden. Uiteindelijk heeft de jury daar ook begrip voor gehad en werd het een vrijspraak.

Het grote gevaar van medische seriemoordenaars is dat zij er dikwijls in slagen jarenlang de schijn hoog te houden. Zij doen alsof zij betrokken artsen of verpleegkundigen zijn, terwijl het in feite vulgaire moordenaars zijn. Onlangs nog is een dergelijke seriemoord aan het licht gekomen in een woonzorgcentrum te Oostrozebeke. Hier ook ziet men opnieuw hoe de ganse regio verontrust wordt door één enkele crimineel. Denk maar eens na hoeveel families in de ellende gedropt worden door de daden van zo'n medische seriemoordenaar. Het tragische is dat het sommigen lukt om soms zelfs hun leven lang te blijven moorden. Denk aan Harold Shipman, de voorbeeldige arts in Engeland. Zelfs na zijn veroordeling waren er nog altijd mensen die hem door dik en dun verdedigden omdat zij ervan overtuigd zijn dat deze brave goedaardige arts zeker geen moordenaar kan zijn.

Een volgende slotopmerking gaat over het motief. Het is belangrijk te weten dat het hoofdmotief van alle seriemoordenaars haat is. Vergeet niet dat alleen mensen kunnen haten. Dieren doen dit niet. Het is dan ook zo vreselijk dat men vooral seriemoordenaars met beesten gaat vergelijken. Dieren doden geen soortgenoten, mensen wel. Dieren hebben remreflexen waardoor zij à la limite hun soortgenoot zijn leven sparen. Sommige mensen doen dit niet en toch gaan wij mensen waar wij ons over schamen als beesten afschilderen om ze van ons weg te duwen, terwijl het eigenlijk om onmenselijke mensen gaat. Onthoud dus, het hoofdmotief is haat, maar er zijn ook secundaire motieven. Ik heb er een tiental gevonden die ik dan ook oplist in het boek dat ik aan het schrijven ben. Ik wil er thans even vlug overgaan.

Naast het haatmotief kan er een financieel motief zijn. Denk maar aan *Goeie Mie* waar ik het daarnet over had. Je zal het ook eerder vinden bij vrouwen dan mannen want als we het over mannen hebben, dan gaat het dikwijls om een seksueel motief dat bestaat uit verkrachten en doden.

Er zijn er ook die een sadistisch motief hebben. Zoals ik u het voorbeeld gegeven heb van Unterweger, die zijn eigen wurgwapen ontwierp om het lijden van zijn slachtoffers te verlengen. Naast het sadistische is er ook het masochistische motief. Een heel triest voorbeeld is de masochistische seriemoordenaar Albert Fish. Hij had zijn eigen lichaam volgestopt met naalden. Hij was eigenlijk ook psychisch gestoord. Dat bleek duidelijk op het ogenblik van zijn executie. Hij is de enige seriemoordenaar die zelf honderd procent verlangde naar de uitvoering van de doodstraf. Zijn argument was dat hij al veel pijn had geleden, maar dat hij nu het hoogste genot van pijn zou meemaken doordat hij vreselijk zou afzien op de elektrische stoel en dit omwille van de vele naalden in zijn lichaam. Hij had ook nog gelijk want toen men de elektrische stroom aanzette, ontstond een waar vuurwerk. Door de eerste lading elektriciteit was hij helaas nog niet gedood. Men heeft een tweede lading door zijn lichaam moeten jagen om hem uiteindelijk te kunnen ombrengen. Hierbij kunnen we ons afvragen in hoeverre de overheid op zulk moment ook geen sadistisch motief heeft door zo'n masochist zo erg te laten lijden.

Er zijn ook totaal andere motieven zoals bijvoorbeeld het jachtmotief. Hier gaat het dan om seriemoordenaars voor wie het jagen op een slachtoffer belangrijker is dan het doden. Er is er eentje in Groenland die over een eigen vliegtuigje beschikte. Hij betaalde prostituees om met hem mee te gaan naar een verlaten eiland. Daar moesten zij zich omkleden en naakt wegvlugten. Op dat ogenblik schoot hij hen dood. Op een bepaald moment zei een van zijn slachtoffers: "*Schiet mij zo maar dood. Ik ga de moeite niet doen om weg te lopen.*"

Het resultaat was dat hij daardoor totaal blokkeerde want zijn fantasmen over de manier waarop hij wou doden niet werd nageleefd, namelijk het wegvlugten waarbij hij zijn slachtoffers kon neerschieten. Daardoor blokkeerde hij totaal. Hij heeft het meisje gevraagd zich terug aan te kleden en hij vloog haar terug naar het vasteland. Toen zij zich bij de politie ging aanmelden als slachtoffer werd ze niet eens geloofd want ze was toch maar een prostituee die een vooraanstaand man van de gemeenschap kwam zwartmaken. Als hij uiteindelijk toch gevat werd, bleek dat deze goed aangeschreven vooraanstaande man ieder jaar een barbecue gaf voor zijn burens. Wat bleek toen? Dat de laatste twee jaar zij tijdens deze gezellige barbecue allen mensenvlees hadden gegeten.

En daarmee kom ik tot een laatste motief: het culinaire motief. Daar walgen we helemaal van want een slachtoffer opeten of stukken van het lichaam van de slachtoffers verorberen, vinden we afschuwelijk. Deze gedragingen zijn er ver over vinden wij. Totaal onbegrijpelijk. Mag ik er u echter op wijzen dat het eten en drinken van een medemens erg veraf lijkt van ons, maar eigenlijk dichtbij is? De meesten zijn katholiek opgevoed en zijn dus ook regelmatig naar de eucharistieviering moeten gaan, met of tegen hun zin. Het hoogtepunt van de misviering is toch wel het ogenblik waarop wijn veranderd wordt in bloed en waarop brood veranderd wordt in vlees. Dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed. Natuurlijk gaat het om een symbolische daad, maar het is toch een merkwaardig gebeuren waar ik even de aandacht wou op vestigen.

Om definitief af te sluiten kom ik thans bij mijn voornaamste argument en dat is de vraag "*Waarom zijn ogenschijnlijk stille teruggetrokken mensen in staat om gruwelijke seriemoordenaars te worden?*" En dat brengt mij bij hun jeugd. Opvallend is dat het merendeel van de seriemoordenaars een traumatische jeugd achter zich hebben. Ze hebben heel vaak hun vader niet gekend. Soms zijn ze verlaten door hun moeder nadat ze zijn verwekt door een onbekende vader. Ik denk hierbij nog maar eens aan Unterweger, wiens vader een Amerikaanse soldaat was en wiens moeder hem na één jaar heeft verlaten. Hij is op zoek gegaan naar zijn moeder. Uiteindelijk kwam hij terecht bij een tante die dan nog een professionele prostituee was en vermoord werd door haar laatste klant. Zou het toeval zijn dat Unterweger die een haat koesterde tegen zijn moeder omdat ze hem verlaten had en die er dan uiteindelijk op uitkwam dat ook zijn tante een prostituee was zich bij al zijn moorden heeft gefixeerd op straatmadelieven?

Veel seriemoordenaars hebben het zwaar te verduren gehad met hun eigen ouders. Ze zijn ofwel oververwend ofwel verwaarloosd en gedomineerd. Ik denk hierbij aan een minderjarige seriemoordenaar Brenda Spencer. Zij had voor haar zestiende verjaardag van vader een geweer cadeau gekregen met daarbovenop een vizier om beter te kunnen mikken en een tweehonderdtal kogels. Ik ga die vader nu geen mededader aan moord noemen, maar hij is toch een lichtzinnige wapenfanaat zoals er in de Verenigde Staten toch wel heel wat rondlopen. Door dit cadeau aan zijn dochter te geven, was het voor haar mogelijk op een saaie maandagmorgen vanuit haar woning haar school te beschieten en zich te amuseren met de plukjes watten die uit de anoraks van de kinderen opspoten op het ogenblik dat ze hen met haar kogels raakte. Dit meisje wordt beschouwd als de eerste Amerikaanse minderjarige spree killer. Ze werd als een meerderjarige behandeld en veroordeeld. Deze tragische massamoord werd wereldbekend doordat Bob Geldof er zijn inspiratie uit haalde voor zijn gekende hit '*I don't like Mondays*'.

Ik sluit af door erop te wijzen dat wij er alles moeten aan doen om minderjarigen die dreigen te ontsporen op te vangen en niet door de mazen van het net te laten glippen. Het zijn deze Kim De Gelders, eenzaten die haat opkroppen en uiteindelijk dan andere kinderen gaan vermoorden. Kim De Gelder zijn ouders hadden psychiatrische hulp gezocht, maar niet gevonden. Tragisch en zelfs wraakroepend. Ik wil u nog een paar voorbeelden geven van zo'n ontspoorde seriemoordenaar.

De eerste is Samuel Little. Hij is de seriemoordenaar die het langst actief was in de Verenigde Staten.

Uiteindelijk bekende hij zoals reeds gezegd drieënnegentig moorden. Eigenlijk liep het met hem al mis sinds hij geboren is. Zijn moeder was een straathoertje. Ze zat in de gevangenis toen ze beviel van haar zoon Samuel. Een meer trieste start van uw leven kan men zich moeilijk inbeelden.

Een tweede voorbeeld is Ed Kemper. Hij werd opgevoed door een uiterst tirannieke moeder. Op een bepaald ogenblik kwamen de jeugddiensten tussenbeide. Hij werd aan zijn grootouders toevertrouwd, die hij uiteindelijk dan ook vermoordde. Ten slotte werd hij terug aan zijn eigen moeder toevertrouwd, die zo tiranniek en dominant was, dat hij na tal van surrogaatmoeders te hebben vermoord uiteindelijk de kracht vond om haar te doden. Zoals hij telkens deed, onthoofdde hij zijn eigen moeder en verkrachtte hij haar want dit was zijn vaste modus operandi. Hij kon geen seks hebben met levende mensen, maar wel met torso's van onthoofde slachtoffers. Toch merkwaardig dat hij als symbolische datum Goede Vrijdag had uitgekozen om zijn moeder uiteindelijk te vermoorden. Na de onthoofding plaatste hij dat hoofd op de schouw. De ganse daaropvolgende nacht en ook tijdens paaszaterdag amuseerde hij zich door met pijltjes naar haar hoofd te gooien. Zijn moeder werkte aan de universiteit als bediende en had gans Kemper zijn jeugd verpest door hem er telkens op te wijzen dat hij een minderwaardig wezen was zoals zijn vader en dat hij dus nooit een meisje zou kunnen veroveren die universiteitsstudies deed. Vandaar zijn grote haat. Hij vermoordde de ene jonge vrouw na de andere en zijn voorkeur ging uit naar universiteitsstudentes. Nu hij eindelijk de bron van al zijn miserie, en dat is zijn moeder, gedood had, stelde hij nog een laatste wanhopig symbolische daad. Hij sneed haar strottenhoofd uit haar torso en gooide die in een vermalingsinstallatie. Daarmee wou hij haar het eeuwig zwijgen opleggen, maar zelfs dat mislukte. Het toeval wil dat het strottenhoofd omhoog sprong en met een merkwaardig soort geluid werd weg gekatapulteerd en uiteindelijk op de grond terecht kwam. Kemper werd bijna gek want opnieuw moest hij ervaren dat hij de tirannie van zijn moeder niet kon vernietigen. Vergeet niet dat deze man een IQ had van meer dan honderdveertig. Toen hij zijn moeder gedood had, was zijn levensdoel bereikt want zij was de grote hindernis in zijn leven. Hij is dan ook de enige seriemoordenaar die ik ken die zich spontaan aangegeven heeft en gevraagd heeft om opgesloten te worden in de gevangenis. Maar ook hier had hij problemen want toen hij een bevriende politiemans belde die hij kende vanuit zijn stamcafé wou deze niet geloven dat Kemper een mens gedood had. Daarvoor was hij te sympathiek. Hij heeft alle moeite van de wereld gehad om hem te overtuigen dat hij wel degelijk een seriemoordenaar was. Dit toont nog maar eens aan hoezeer een trauma in dit geval veroorzaakt door een dominante en tirannieke moeder het leven van iemand kan bepalen en desoriënteren. Indien hij normale ouders had gehad, dan was hij wellicht geen seriemoordenaar geworden en waren veel slachtoffers gespaard geweest. Dit om u te zeggen hoe belangrijk de trauma's zijn die toekomstige seriemoordenaars tijdens hun kinder- en jeugd jaren oplopen en die de tragische basis vormen van hun later afwijkende persoonlijkheid.

Daarom ben ik de mening toegedaan dat wij moeten trachten zoveel mogelijk jonge mensen te redden wanneer zij dreigen op het verkeerde spoor terecht te komen. Als we zien tot welke ellende één enkel individu in staat is, dan lijkt het mij de moeite om daarin te investeren. Zo één kandidaat-seriemoordenaar redden kan de samenleving ontzettend veel ellende besparen. Ik hoop, dames en heren, dat ik jullie niet teveel getraumatiseerd heb met de pijnlijke voorbeelden die ik noodgedwongen diende te geven om u een beter wetenschappelijk inzicht te bezorgen in de problematiek van de seriemoord.

Ik dank u alleszins voor uw aandacht.

Jef VERMASSEN

---

¹ Citaat David Bercowitz, *the Son of Sam*: "Ik voel mij een buitenstaander. Ik zit op een andere golflengte dan andere mensen. Ik ben geprogrammeerd om te doden."

² Citaat David Bercowitz: "Ik ben het monster."

³ Ondertekening brief David Bercowitz: "Met moordachting."

⁴ Ondertekening brief David Bercowitz: "Mister Monster."

⁵ Inleiding brief David Bercowitz: "U heeft mij erg gekwetst door mij een vrouwenhater te noemen. Dat ben ik niet. Ik ben een monster. ... Ik ben een rotkind."

⁶ Citaat David Bercowitz: "Politie: ik zal jullie blijven achtervolgen met deze woorden: ik kom terug! Ik kom terug! Te interpreteren als – pang, pang, pang – auw."